

Subject Area
Sport and Behaviour

Year: 2022
Vol: 8
Issue: 96
PP: 890-901

Arrival
24 January 2022

Published
24 March 2022
Article ID Number
3901

Article Serial Number
05

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.26449/ssj.3901>

How to Cite This Article

Koç Doğan, N.E. & YeneI, İ.F. (2022). "Sahtekârlık Fenomeni Üzerine Nitel Bir Çalışma" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:8, Issue:96; pp:890-901

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Sahtekârlık Fenomeni Üzerine Nitel Bir Çalışma

Qualitative Study Upon Impostor Phenomenon

Nur Elvan KOÇ DOĞAN¹ İbrahim Fatih YENEL²

¹ Arş.Gör.; Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Sağlık Bilimleri Enst., Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Ankara/Türkiye
² Dr. Öğretim Üyesi Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi / Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Bölümü, Ankara/Türkiye

ÖZET

Sahtekârlık fenomeni; bir kişinin objektif olarak başarılı olmasına rağmen, yeterlilik ve niteliklerinden ziyade, başarısının yabancı faktörlerden kaynaklandığı duygusudur. (Clance & Imes, 1978) Ayrıca sahtekârlık fenomeni "kişinin kendinden veya başarılarından şüphe ettiği" ve "bu şüpheye maruz kalmanın getirdiği içselleştirilmiş başarısızlık korkusu" olarak tanımlanabilir. Bu çalışmanın amacı "sahtekârlık fenomeni" kavramının anlamlılığını göstermek, boyutlarını tanımlayarak kavramı açıklamak ve bu konuda farkındalık yaratmaktır. Çalışmada literatür taraması kullanılmıştır. Literatür taraması sonucunda konuyla ilgili bir ulusal yayına ulaşılmıştır. Ayrıca araştırma için yabancı veri kaynakları da taranmış olup 240 uluslararası yayına ulaşılmış ve çalışma konusuna paralellik gösteren 86 yayın incelenmiştir. Sahtekârlık fenomeni çok yönlü bir olgu olarak toplumsal, kurumsal ve kişiler arası olarak incelenmeli ve bu bağlamda sporun içindeki yeri de değerlendirilmelidir. Sahtekârlık fenomeninin, çok boyutlu olarak araştırılması açısından sporun çok verimli bir alan olduğu gözlenmektedir. Gerek sporun yapısal olarak getirdiği cinsiyet ayrımı gerekse sporcuların kişisel özellikleri, sahtekârlık fenomeninin tecrübe edilmesi için uygun şartlar oluşturabilir. Kadın sporcular gibi erkek sporcular da toplumsal cinsiyet eşitsizliği yaşamaksızın başarı baskısı altında bu fenomeni tecrübe edebilir. İşte bu yüzden sporda sahtekârlık fenomeni, çok yönlü araştırmaların yapılacağı, her bir bağlamın birbirini tamamlayacağı bir alan olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sahtekarlık Fenomeni, Sahtekarlık Fenomeni Boyutları

ABSTRACT

The impostor phenomenon; explained as one's feeling of success due to external factors despite being objectively successful as a person is due to his/her qualities and adequacy, not due to externality. (Clance & Imes, 1978) Moreover, the impostor phenomenon can be described as one's self doubt of his/her self achievements and further feel interiorized failure. The purpose of this study is to define the positivity of this phenomenon and creating awareness. Literature scanning was used in the study. One national publication has been reached regarding subject. In addition, external data sources were searched and 240 publications were accessed and 86 publications paralleling with our study were analysed. As a multiversed phenomenon, impostor should be examined in terms of social, institutional and interpersonal dimensions, and the place of sports in this context should also be evaluated. The study of impostor phenomenon can be efficiently used in sports due to athletes personal characteristics and gender inequalities. Like women, male athletes may not experience equal effects in success. That's why the impostor phenomenon in sports will be the course of versatile research, where all area will be complemented by a context.

Key Words: Impostor Phenomenon, Impostor Phenomenon Dimensions

1. GİRİŞ

Sahtekârlık fenomeniyle ilgili bilgiler paylaşılmadan önce bunun sendrom mu, fenomen mi olduğuna açıklık getirmek yerinde olacaktır. Bazı kavramların dilimize yanlış yerleşmesiyle günlük hayatta çok sık kullanılması sonucu doğrunun bu olduğu kabul edilir. Ama aslında çok iyi bildiğimizi zannettiğimiz bilgiler yanlış olabilir. Sendrom kavramı özel bir bozukluğu gösteren ve bir arada görülen tanıyı kolaylaştıran belirtiler ve bulguların bütünüdür. Bu kavram, bir hastalığın belirtilerini karşılamaktadır. Fenomenoloji doğrudan bilgi üzerine kurulu bir bilgi yaklaşımıdır. Buna kısaca tecrübeye dayalı bilgi denebilir. Sahtekârlık fenomenine sahip kişiler genellenmiş kaygı bozukluğu, öz güven eksikliği, depresyon gibi belirtilere sahip olmakla beraber bu kişilerin doğrusal bir tanısal kategoriye dâhil olmadıkları söylenmektedir (Özdemir, 2015). Bu durumda çalışmamızda "sendrom" yerine "fenomen" kavramını kullanmak doğru olacaktır.

Sahtekârlık fenomeni; bir kişinin objektif olarak başarılı olmasına rağmen, yeterlilik ve niteliklerinden ziyade, başarısının yabancı faktörlerden kaynaklandığı duygusudur. (Clance & Imes, 1978) Ayrıca sahtekârlık fenomeni "kişinin kendinden veya başarılarından şüphe ettiği" ve "bu şüpheye maruz kalmanın getirdiği içselleştirilmiş başarısızlık korkusu" olarak tanımlanabilir. "Sahtekârlık fenomeni" kavramı için bazı araştırmacılar "kendini takdir edememe" veya "kendini değersizleştirme" gibi isimler önermektedirler. Bu kavram farklı olarak "entelektüel sahtekârlık" diye de tanımlanabilir. Bu olgunun entelektüel olarak zorlu ortamlarda artış gösterdiği düşünülmektedir. Terime aşinalık olmasa bile duyguya aşinalık vardır. (Sotiropoulos, 2021)

Bu fenomenin ilk gözlemlerinde, Clance ve Imes (1978) "sorunun gerçek kökeninin toplumsal beklentiler" olduğunu dile getirmişlerdir. Beş yıllık bir süre boyunca, Clance ve Imes 150'den fazla başarılı kadın üzerinde

çalışmışlar ve "Sahtekârlık fenomeninden muzdarip kadınların kendilerinin başarılı olmadıklarına ikna olmuş durumda olduğunu, ayrıca bu kişilerde çevrelerindeki herkesi kandırdıkları inancı yer ettiğini fark etmişlerdir." İki yıl sonra psikolog Joan C. Harvey, bir sahtekârlık fenomeni geliştirmiştir. 1981'de, Clance ve Imes'in çalışmalarına dayanarak Harvey, sahtekârlık fenomenini ölçmek için on dört maddelik bir ölçek oluşturmuştur. Fenomeni ölçmek için tasarlanmış çalışmada lisans öğrencileri ile mezun öğrenciler üzerinde araştırma yapmış olan Harvey, sahtekârlık fenomenini yetenek veya çabadan ziyade kişilerarası özelliklerle tanımlamaktadır. Harvey'in sahtekârlık ölçeğinin, klinik olarak gözlemlenen özellikler veya duygular için uygun olduğu düşünülmektedir. Ardından Clance, 1983'te kendi yirmi maddelik ölçeğini yaratmıştır. (Karina, Kleitman Abbo, 2019) Clance'in ölçeği, ek olarak değerlendirme korkusunu da ele almaktadır. (Hellman, Caselman, 2004)

Daha sonra Clance tarafından sahtekârlık fenomeni üzerinde yapılan üç yönlü çalışmada utanç, performans, kariyer sonuçları incelendiğinde sahtekârlık olgusunun kısa vadeli olumsuz etkileri tekrarlanmıştır. Çalışmada sahtekârlık fenomeninden muzdarip olanların, mekanik düzende yaratıcılık üzerinde olumsuz etkisi olduğunu ayrıca kariyerleri bakımından kendi yönlendirmeleri dışında, dışsal etkilerin daha önemli olduğunu düşünmekte olduklarını vurgulamıştır. (Hudson, Gomez, 2021)

Herhangi bir resmî belge içermese de sahtekârlık fenomeninin teşhisi için psikologlar, bunun varlığından ve kendinden şüphe duymanın belirli bir biçimi olduğunu kabul ederler (Weir, 2013). Çalışmalar kadınların yaklaşık %70'inin sahtekârlık sendromu yaşadığını göstermektedir (Gravois, 2007). Yüksek sahtekârlık sendromu düzeylerinin tespit edildiği durumlarda depresyon ve anksiyete belirtileri gözlenmektedir. (Clance & Imes, 1978; McGregor ve diğerleri, 2008). Ayrıca, sahtekârlık duygusu yaşayanlar başkalarının beklentilerini ihlal etmekten hoşlanmazlar ve olumsuz değerlendirmelerin herkes tarafından görülüp fark edileceğini düşünürler. (Clance & Imes, 1978; Cohen ve diğerleri, 2011). Yoğun bir endişe ve utanç duygusuna kapılırlar. (Gardner ve diğerleri, 2019; Sakulku & Alexander, 2011)

Bununla birlikte çoğu araştırmacı ve araştırma, toplumsal kalıp yargılar yüzünden kadınların bu sahtekârlık fenomeninden daha fazla etkilendiğini kanıtlamış olsa da günümüzde yapılan çalışmalar sınıf ve ırka odaklanmayı da gerektirmektedir. (Simmons, 2016)

Bu bilgilerden hareketle araştırmanın amacı; sahtekârlık fenomeni kavramını tanıtmak, boyutlarının neler olduğunu göstermek ve bu fenomenin yıkıcı boyutlarına farkındalığı arttırmaktır. Bu veriler ışığında sahtekârlık fenomeni incelenirken toplumsal, kurumsal ve kişiler arası bağlamsal değişkenler arasında sporun yeri unutulmamalıdır. Çünkü spor, kadın ve erkek arasındaki hiyerarşiyi kurallarla çizen bir ortamdır. Sahtekârlık fenomenin var olup olmadığının ve boyutlarının neler olduğunun bilinmesi, kadın ve erkeğin toplumsallaşma sürecinde önemli bir rol oynayan spor dünyası açısından da önem taşımaktadır.

2. YÖNTEM

Bulguları desteklemeye, tamamlamaya ve doğrulamaya yardımcı olması amacıyla literatür taraması yapılmıştır (Walker & Avant, 2005). Bu çalışma sistematik inceleme olup, belli bir konuda ele alınmak istenen çalışmalara bakılarak bu çalışmalar belli kriterlere göre bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmiş ve yapılan çalışmada veri toplama yöntemi olarak belge tarama tekniği kullanılmıştır. Anahtar kelime olarak "Sahtekârlık Fenomeni" kullanılmıştır. Alanyazın taraması ilk olarak Dergipark hizmeti kapsamında TÜBİTAK ve ULAKBİM veri tabanları ile "TR Dizin"de yapılmıştır. Bu taramada yalnızca iki makaleye ulaşılmıştır. Ulaşılan iki makaleden sadece biri çalışmamızın konusuyla bütünlük göstermektedir. Bu nedenle literatür taraması yapılırken yabancı veri tabanlarından da yararlanılmıştır. Danışılan veri tabanları Pubmed, PsychInfo, Scopus'tur. Bu kapsamda hakemli dergilerde İngilizce olarak yayımlanmış makalelerden yararlanılmıştır. Ulaşılan 240 makale arasında alan taramasına uygun olarak çalışma konusuna paralel olan çalışmalar seçilmiştir. Bu bağlamda 86 makale incelenmiş olup makalelerin yayın yılı gözetilmeksizin günümüze yakın çalışmalar ile sahtekârlık fenomeniyle ilgili önemli çalışmalar ele alınmıştır. Bu dergilerdeki taramalar "Imposter Phenomenon" anahtar sözcüğü kullanılarak yapılmıştır. Buna göre seçilen makaleler özet ve tam metin olarak değerlendirilmiştir. Konunun kapsamı açısından ele alınan toplumsal cinsiyet kavramına yönelik olarak, konu bütünlüğü sağlama açısından kitap ve tez olmak üzere 7 kaynak daha ilave edilmiştir.

3. BULGULAR

Sahtekârlık fenomeni; kendinden sürekli şüphe duyma, sahtekârlık ve başarısızlık korkusu duygularıyla karakterize edilen zihinsel bir durumdur. (Clance & Imes, 1978; Ferrari, 2005). Tanınmalara, övgülere ve başarılarla rağmen sahtekârlık sendromu yaşayan bireyler kendi yeteneklerinden ve zekalarından şüphe duyarlar. Bu kişiler başarıyı genellikle şans gibi dış etkenlere bağlayarak kendi kişisel yetenekleri ve çabalarını göz ardı etmektedirler. (Villwock ve diğerleri, 2016). Bu bireyler genellikle mevcut konularını veya statülerini hak etmediklerini

hissederler ve bu nedenle başkalarının değerlendirmeleri onlarda korkuya neden olur. (Chapman, 2017; Clance ve Imes, 1978).

Sahtekârlık fenomeninden muzdarip olan kişilerin, bu yanlış inanışların yanı sıra dört davranış örüntüsü gerçekleştirdikleri de tespit edilmiştir. Araştırmacılar bunları şöyle ifade etmektedir: Zeki olmadıklarının ortaya çıkmasını engellemeye yönelik olarak çok çalışma; kendi fikirlerini önemli ve yeterince iyi olarak değerlendirmedikleri için üstlerinin, hocalarının, meslektaşlarının veya yöneticilerin fikirlerini destekleyen performans sergilemeleri (bunu yaparak kendi eksikliklerini sakladıklarını düşünmektedirler); yoğun bir onaylanma ihtiyacı ve son olarak onay ihtiyacına yönelik, zeki ve başarılı insanların onaylamalarına gerek olmadığını düşünerek yanlış içselleştirilmiş inançları sürdürme. (Özdemir, 2015)

Sahtekârlık fenomeni neredeyse zararsız, sessiz gibi gözükse ama kariyer üzerinde yıkıcı etkiye sahip olabilen bir durumdur. Bu fenomenden muzdarip olanlar bu durumun farkında olmayabilirler. (Yao, 2021) Ayrıca sahtekârlık fenomeni literatür göz önüne alındığında potansiyel olarak buna yakınlık yaratacak kişilik özellikleri öne çıkmaktadır. Aşırı hedef odaklı olma ve insanları memnun etme eğilimi gibi özellikler barındıran mükemmeliyetçilik, görevlerle ilgili sorunların yaşanmasına neden olabilir. (LeDonna, Ginsburg; Watling, 2018) Aynı zamanda öz farkındalık ya da bu duyguları içselleştirme eğilimi, özeleştirme ve isteksizlik de görülebilir (Mullangi, 2019) Aynı zamanda erken sahtekârlık fenomeni çalışmalarının deneysel kanıtları, sahtekârlık fenomeni ile sosyal kaygı arasında bağlantı kurmaktadır. (Bernard ve diğerleri, 2002; Chrisman ve diğerleri, 1995). Bunun özellikle profesyonel ve akademik becerilere sahip bireylerde öne çıktığı ileri sürülmektedir. (Clance & Imes, 1978; Vergauwe ve diğerleri, 2015)

Ayrıca yapılan çalışmalar sahtekârlık fenomeninden muzdarip kişilerin sosyal destek arama eğiliminde olacağını göstermektedir. Bununla beraber bu kişilerin kendi çalışma gruplarının yanı sıra akran gruplarından da kendini soyutlamaya çalıştığı gözlemlenebilmektedir. (Gardner ve diğerleri, 2019). Bu nedenle sahtekârlık fenomeni, insanların hayatlarını nasıl etkileyebileceğini keşfetmek açısından önemlidir. Popüler basında yer alan birçok makale, bu fenomenden muzdarip olduğu bilinen birçok tanınmış şahsiyetin örneklerini sunar. Ancak psikoloji literatüründe iyi bilinmesine rağmen bu fenomenin iş hayatında ve kariyer başarısındaki etkileri konusunda çok az sayıda deneysel ve bilimsel araştırma vardır. (Gray, 2019; The Spinoff, 2020).

Sınırlı sayıda araştırma olsa da akademideki sahtekârlık sendromu araştırmalarının çoğu, lisans öğrencileri ve öğretim üyelerine odaklanmıştır (ör., Villwock ve diğerleri, 2016). Araştırmalar, lisans öğrencilerinin %25'inin sahtekârlık sendromu yaşadığını göstermektedir. Disiplinler arasında yapılan az sayıda çalışmada ise lisansüstü öğrenciler arasında ortalamanın üzerinde zihinsel yüklerin olduğu raporlanmıştır. Yapılan çalışmada depresyon, kaygı ve sahtekârlık fenomeni deneyimleri ele alınmış olup alınan sosyal desteğin varlığı da incelenmiştir. Araştırma bulguları doktora öğrencilerinin diğer öğrencilere göre daha fazla risk altında olduğunu göstermektedir. (Pervez, Bradly, Mullane, Lo, Bennet, Nelson, 2020) Doktora öğrencileri, profesör olmanın ne anlama geldiğine dair ideal bir imaja ulaşma özlemleri ve akranlarından, öğrencilerden ve profesörlerden aldıkları çok boyutlu değerlendirmeler göz önüne alındığında, bu sendromu geliştirme açısından özellikle yüksek risk altında olabilmektedirler. (Coryell ve diğerleri, 2013). (Gardner, Holley, 2011; Knights, Clarke, 2014).

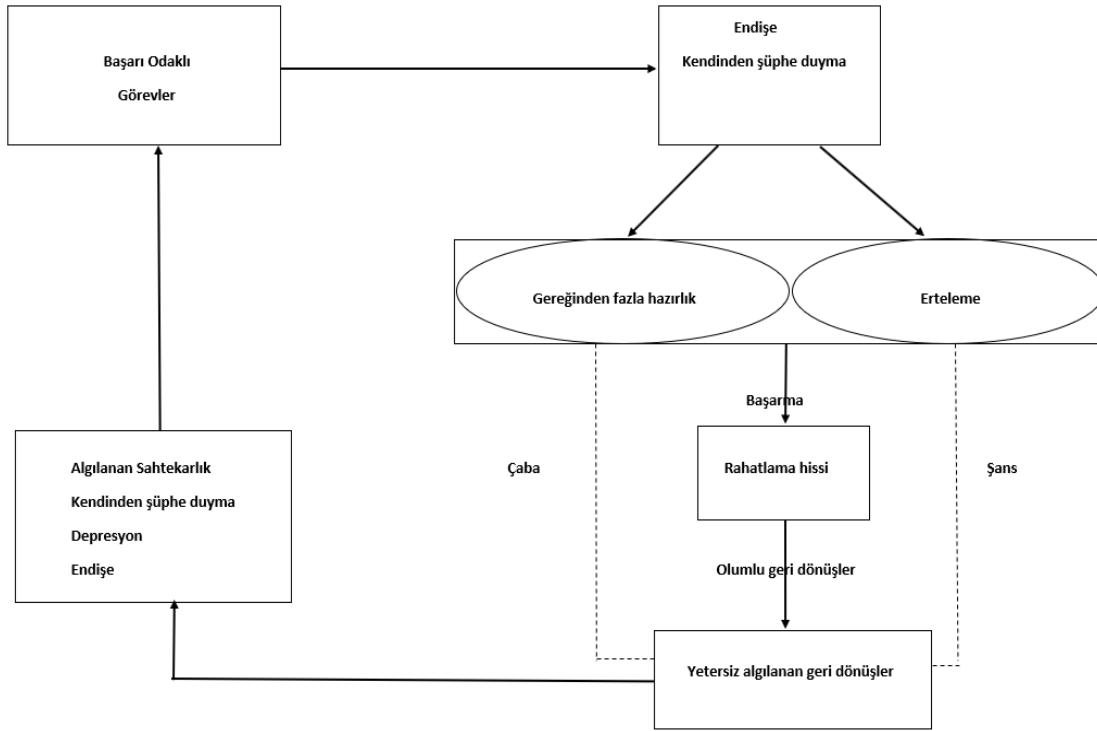
İş yerlerindeki sahtekârlık fenomenini araştıran çalışmalarda ise çalışanların bağlılığı, stresle başa çıkma veya doğrudan iş tatmini boyutları ele alınmıştır. (Grubb ve McDowell, 2012; Hutchins ve diğerleri, 2018; McDowell ve diğerleri, 2007; Vergauwe ve diğerleri, 2015). Bu boyutların yanı sıra sahtekârlık fenomeninin, ifşa edilme korkusu ile bağlantılı olduğundan, bireylerin performansını etkilediği hatta kariyerleri üzerinde etkili olduğu hususu öne çıkmaktadır. Performans açısından iki gösterge, yaratıcılık ve örgütsel vatandaşlık davranışı özellikleri de önemlidir.

Mevcut araştırmalar sahtekârlık sendromunun, fenomenin alt kategorilere ayrılabilmesini düşündürmektedir. Araştırmacılar Mona Leonhard, Myriam N. Bechtolt ve Sonja Rohrmann, liderlik pozisyonundaki profesyoneller üzerine yaptıkları çalışmada iki tür sahtekârlıktan bahsetmektedirler. Bunlar gerçek sahtekârlar ve stratejik sahtekârlar olmak üzere gruplanan sahtekârlıktır. İlk grup olarak nitelendirilenler yüksek kaygı, olumsuz duygular, mükemmeliyetçilik ve işle ilgili stres gibi tipik sahtekârlık sendromu özellikleri sergilemiş; ikinci grup olarak nitelendirilenler ise birinci gruba benzer olmakla birlikte, yüksek kaygıya, olumsuz duygulara sahip olmadıklarını ya da mükemmeliyetçiliğe eğilimli olmadıklarını bildirmişlerdir. (Leonhart, Bechtoldt, Rohrmann, 2017 aktaran Anderson-zorn, 2021)

Sahtekârlık fenomeni, dalgalanan bir fenomen olsa da birçok kişide devamlı var olabilir. Ve hatta bu kişiler kısır döngü diye tabir edilen sahtekârlık döngüsünü devam ettirebilir.

3.1.Sahtekârlık Fenomeni Boyutları

3.1.1. Sahtekârlık Döngüsü

Şekil 1. Clance'in (1985) Sahtekarlık Döngüsü (Sakulku & Alexander, 2011).

Sahtekârlık döngüsünde birey, yapması veya başarması gereken bir görevle karşı karşıya kaldığında, aşırı hazırlık veya erteleme davranışında bulunur. Bu iki durum da kişide aşırı kaygıya, paniğe ve endişeye neden olur. Başarılar ve sürekli bahane arayışı içinde, kendini haklı çıkarmak için bilinçli olmasa da kendini sabote edebilir. (Bravata, Watts, Keefer, 2020) Görev, başarı ile tamamlandığında kısa bir süre için rahatlama yaşanır. Geri bildirimler olumlu olsa da geri bildirim alınmamış gibi davranılır. Görev başarılırsa genellikle yüksek çabaya (aşırı hazırlık ile) veya şansa (erteleme ile) atfedilir. Benzer bir durum veya görevde bu döngü devam eder. (Clance, 1985)

Sahtekârlık fenomeni belirtileri erken çalışma hayatında görülebileceği gibi geç çalışma hayatında da var olabilir. (Cader, Gupta, Han, Nasrien, Lundberg, Singh, 2021) Sahtekârlık fenomeninin, tıbbi yaşam döngüsü boyunca yaygınlığı hakkında yeterli veriye sahip değiliz. Fakat sahtekârlık fenomeninin etkilerinin yaş, kariyer aşaması ile gerileyip azalmadığı hatta karşılaştırmalı olarak tükenmişlik sendromuyla yaygınlık gösterdiği düşünülmektedir. (Freeman, Peisah, 2021)

3.1.2. Özel olma ihtiyacı

Özel olma ihtiyacı, en iyi olma ihtiyacı da denilebilir. Sahtekârlar genellikle akranlarına kıyasla en iyi olma ihtiyacını gizlice barındırırlar. Clance (1985), sahtekârların okul yılları boyunca genellikle sınıfın en üstünde olduklarını gözlemlemiştir. Ancak, bir üniversite gibi daha büyük bir ortamda, sahtekârlar birçok istisnai insan olduğunu ve kendi bilgi ve yeteneklerinin sıra dışı olmadığını fark ederek genellikle kendi yeteneklerini reddetmiş ve en iyi olmadıklarında aptal oldukları sonucuna varmışlardır.

3.1.3. Süper kadın/Süper adam yönleri

Clance (1985), "en iyi olma ihtiyacı" ile "süper adam/süper kadın yönleri"nin birbiriyle ilişkili olduğunu ileri sürmüştür. "Sahtekârlık fenomeni"nin bu özelliği mükemmeliyetçi bir eğilimi ifade eder. Sahtekârlık fenomeninden muzdarip olan bireyler hayatlarının her alanında her şeyi kusursuz yapmayı beklerler. Hedefleri ve öz değerlendirmeleri için yüksek ve neredeyse imkânsız standartlar belirlerler (Imes & Clance, 1984). Sahtekârlar genellikle kendilerini bunalmış, hayal kırıklığına uğramış hissederler ve mükemmeliyetçi hedeflerini gerçekleştiremedikleri zaman kendilerini başarısız olarak aşırı genellerler. (Clance, 1985).

3.1.4. Başarısızlık korkusu

Sahtekârlar, olası bir başarısızlıktan korktukları için, başarı gerektiren bir göreve maruz kaldıklarında yüksek düzeyde kaygı yaşarlar. Sahtekârlar için hata yapmak ve en yüksek standartta performans göstermemek, onlardaki utanç ve aşağılanma duygularını hızlandırır (Clance, 1985). Clance ve O'Toole (1988), başarısızlık korkusunun,

çoğu sahtekârın altında yatan bir güdü olduğunu ileri sürer. Bu nedenle, olası başarısızlık riskini azaltmak için sahtekârlar, başarısız olmayacaklarından emin olmak için fazla çalışma eğilimindedirler (Clance, 1985).

3.1.5. Yetkinliği reddetme ve övgüyü küçümseme

Sahtekârlar, başarılarını içselleştirmekte ve övgüyü geçerli olarak kabul etmekte zorlanırlar. Sahtekârlar, başarılarını sahtekâr olmayanlara göre dış faktörlere daha fazla bağlarlar (Chae ve diğerleri, 1995; Harvey, 1981; Thompson ve diğerleri, 1998; Topping & Kimmel, 1985). Sadece olumlu geri bildirimleri ve başarının nesnel kanıtlarını göz ardı etmekle kalmaz, aynı zamanda belirli başarılar için övgüyü veya takdiri hak etmediklerini kanıtlamak için kanıtlara odaklanır veya argümanlar geliştirirler (Clance, 1985). Sahtekârlık olgusu sahte bir alçakgönüllülük gösterisi değildir.

3.1.6. Başarıyla ilgili korku ve suçluluk duygusu

Sahtekârlardaki başarıyla ilgili korku ve suçluluk, başarılarının olumsuz sonuçlarıyla ilgilidir. Örneğin, başarıları aileleri veya akranları arasında olağan dışı olduğunda, sahtekârlar genellikle ailelerine ve akranlarına daha az bağlı ve daha uzak hissederler. Farklı oldukları için suçluluk duyarlar (Clance, 1985) ve başkaları tarafından reddedilmekten korkarlar. Reddedilmeye yol açan tipik olmayan bir başarı korkusuna sahip olmanın yanı sıra sahtekârlar, başarılarının çevrelerindeki insanlarda daha yüksek taleplere ve daha büyük beklentilere yol açabileceğinden de korkarlar. Sahtekârlar, mevcut performans düzeylerini sürdürme yetenekleri konusunda kendilerini güvensiz hissederler ve ek sorumluluk kabul etme konusunda isteksizdirler (Clance, 1985). Daha yüksek taleplerin veya beklentilerin entelektüel sahtekârlıklarını ortaya çıkarabileceğinden endişe ederler. (Patzak, Kollmayer, Schober, 2017)

Sahtekârlık korkusu, başarıya karşı uyumsuz tepki olarak tanımlanır. Uyumsuz öğrenme kalıpları bireyin başarı motivasyonunu da etkilemektedir (Dweck, 1986). Sahtekârlar tarafından sergilenen uyumsuz tepki kalıpları, sağlıksız davranışların bir sonucu gibi görünmektedir. (Clance ve Imes, 1978; Clance ve O'Toole, 1987). Dweck ve arkadaşları (1980) bir dizi çalışma, sahtekârlık fenomenine kadınların erkeklerden daha duyarlı olduğunu göstermektedir. Başarısızlıkla karşı karşıya kaldıklarında yeterlilikleri hakkında küresel atıflarda bulunurlar. Bu da kadınlar için daha zayıflatıcı sonuçlar doğurmaktadır. (Kumar, Kailasapathy, Mudiyansele, 2021)

3.2. Sahtekârlık Fenomeni Kökenleri

Sahtekârlık fenomeni kökenleri aile ve toplumdur.

3.2.1. Aile

Klinik gözlemlere göre; sahtekârlık korkuları, ilk olarak erken çocuklukta daha sonra ergenlik ve yetişkinlikte belirir. Clance'nın 1985 yılında yapmış olduğu çalışmada sahtekârlık fenomenine ailenin dört etkisi olduğunu ileri sürmüş ve bunların ilk olarak aile üyeleri ile karşılaştırıldığında sahtekârlık durumlarının atipik olması; ikinci olarak ailenin mesajlarını ileten entelektüel aile bireylerinin, yeteneklerin önemli olduğunu ve başarının az çaba gerektirdiğini savunması; üçüncü olarak yetenek ve başarılarla ilgili tutarlı bir geri bildirim olmaması; son olarak da olumlu güçlendirmenin orantısız olması olduğunu belirtmiştir. (Clance, 1985)

Bussotti (1990), sahtekârların aile geçmişini araştırdığı çalışmasında aile ortamına, aile arasındaki ilişkiye odaklanmıştır. Bu çalışmasında sahtekârlık fenomeninden muzdarip kişilerin aile üyeleri arasında destek ve iletişim eksikliği yaşadığını ayrıca aile içinde duygularını ifade edilebilirliğinin daha az olduğunu ortaya koymuştur. Yüksek düzeyde aile kontrolü, öfke ifadesi ve aile içi çatışmalar da bulunmasına rağmen bu çalışmada aile ortamının toplam katkısı mütevazıdır.

Want ve Kleitman (2006), Sonnack ve Towell'in çalışmasını tekrarlamış (2001) ve sahtekârların anne ve baba algıları bakımından, babanın yetiştirme tarzının sahtekârlık korkularını önemli ölçüde etkilediğini, annenin yetiştirme tarzının ise sahtekârlık korkuları üzerinde dolaylı bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Sahtekârlık korkularının etiolojisinde aşırı korumacı babalar olduğunu göstermesi, çalışmanın önemli bulgularından birini oluşturmaktadır.

Ayrıca zeki olmanın önemi hakkında verilen aile mesajlarının, erken çocukluktan itibaren sahtekârlık fenomeninden muzdarip kişilerin hırslarını ve beklentilerini etkilediği varsayılmaktadır. Sahtekârlık fenomeninden muzdarip kişilerin memnun etmeye/edilmeye yönelik güçlü bir ihtiyacı vardır (Bussotti, 1990), Sevgi kaybına uğrama korkusuyla çocuklar davranışlarını değiştirme eğiliminde olabilirler. Çocuklar genellikle olumlu geri bildirim almak için ailenin standartlarına uymakta ve öz-değer duygularını hiçe saymaktadırlar. Yani bu durumda çocuğun ihtiyaçları yetenekleriyle çelişir. Dinnel, Hopkins ve Thompson (2002) akademik başarıyla ilgili aileden

gelen mesajlar ile sahtekârlık korkusu arasında orta düzeyde bir ilişki olduğunu bildirmiştir. (Dinnel, Hopkins, Thompo, 2002)

3.2.2. Toplum

Clance ve arkadaşları sahtekârlık fenomeninin gelişmesinde toplumun aileyle benzer bir rol oynadığını öne sürmüşlerdir. Toplumsal yapı kendi değerlerini, kadın ve erkek için birbirinden belirgin bir şekilde ayırışan cinsiyet rolleri ile bireylere dayatır. Bireyler, toplum tarafından kabul görebilmek için, kendi cinsiyetlerine uygun görülen bu rolleri benimsemek ve sürdürmekle yükümlü tutulurlar. Öte yandan bireyler, cinsiyet rolleriyle çelişen kariyerlere sahip olduklarında başarılarını, benimsemiş oldukları özelliklerle açıklamakta güçlük çekeceklerdir. Örneğin, toplum tarafından dışa dönüklük ve sıcaklık gibi özellikleri uygun görülen kadınlar; erkeklere atfedilen zekâ, objektif olmak gibi özelliklerin ön plana çıktığı bir alanda başarılı olduklarında, bilinçaltı düzeyinde çelişik duygular yaşayacaklardır. Bu çelişkidен kurtulmak için ya sahip oldukları başarıyla mücadele etme yolunu tercih edecek ya da başarılarını, cinsiyet rollerine uygun düşen empati, yardımseverlik ve sosyallik gibi özelliklere atfederek çarpıtacaklardır. Bu çarpıtmanın, kişilerin içinde yer aldıkları çalışma alanı içerisinde kendilerini sahtekâr hissetmesi ile sonuçlanması muhtemeldir.(Özdemir, 2015)

Çeşitlendirmek gerekirse toplumda var olan iyi liderlik streotipleri ağırlıklı olarak erkeksi özellikler olarak vurgulanır. (Powell ve diğerleri, 2002). Kadınların genellikle liderlik özelliklerinden yoksun olduğu düşünülür ve bu yüzden liderlik özelliklerinden bahsedilirken erkekler tasvir edilir. Kadınların daha doğal bir uyuma sahip oldukları düşünülür. (Heilman, 2001) Araştırmalar; böyle bir liderlik pozisyonu elde edecek bir kadının, yaygın (toplumsal cinsiyet kalıpları) stereotiplerin etkisiyle kendini güvensiz hissedebileceğini ve dolaylı olarak böyle bir pozisyona uygun olmayacağını düşüneceğini ortaya koymaktadır. (Heilman, 2012; Haynes ve Heilman, 2013 aktaran Feenstra, Begeny, Ryan, Rink, Stoker, Jordan, 2020) Yapılan bu çalışmada var olan bu kalıbı yani kadınların yeterli görülmediği toplumsal cinsiyet klişesini içselleştirdiği ve (Furnham ve diğerleri, 2002; Bian ve diğerleri, 2017) bu nedenle de başarılı kadınların başarıları için alternatif açıklamalar bulmak zorunda kaldığı hususları detaylandırılmıştır.

Bununla birlikte, sahtekârlık fenomenindeki cinsiyet farklılıklarının deneysel bulguları belirsizdir. Kolej ve üniversite öğrencileri üzerine yapılan bazı araştırmalar, kadınların sahtekârlık fenomeninden erkeklerden daha fazla etkilendiğini ortaya koymuştur (King ve Cooley, 1995; Kumar ve Jagacinski, 2006; McGregor ve diğerleri., 2008), diğerleri ise cinsiyet farklılıkları yönüyle bir sonuca ulaşamamıştır (Cowman ve Ferrari, 2002; Cokley ve diğerleri, 2013). Öğretim üyelerinde, Jöstl ve arkadaşları (2012) kadınlarda sahtekârlık puanlarının daha yüksek olduğunu tespit ederken Topping ve Kimmel (1985) aksini tespit etmiş ve Hutchins (2015) cinsiyet farkı bulamamış olsa da sosyal-psikolojik alanlarda yapılan çalışmalar, kadınlar ve etnik azınlıklar gibi toplumla sıklıkla bağlantılı olan grupların sahtekârlık fenomeninin kalıcı olumsuz kişiselleştirmesine tabi olduğunu göstermektedir. (Eagly ve diğerleri, 2000; Eagly and Karau, 2002; Ellemers, 2018).

Bununla birlikte, cinsiyet farklılıklarını incelerken araştırmacılar, bireylerin erkeklik ve kadınlığın tipik özellikleriyle, yani cinsiyet rolü yönelimleriyle ne ölçüde özdeşleştiğini de dikkate almalıdır. Bem (1974), psikolojik erkeklik ve kadınlığın bağımsız boyutlar olduğunu ve bireylerin cinsiyetlerinden bağımsız olarak her bir boyutta yüksek veya düşük olabileceğini öne sürmektedir. Erkeklik, faillik veya araçsallık olarak etiketlenen başarıya yönelik özelliklerle ilişkilendirilirken kadınlık, komünyon veya dışavurum olarak adlandırılan sosyal yönelimli özelliklerle ilişkilendirilmiştir (Kite ve diğerleri, 2008).

Spence ve arkadaşları (1975), hem erkeklik hem de kadınlığın yüksek derecede olmasının, yani androjenliğin, her iki boyutun gücünü de bütünleştirdiği için en çok arzu edilen nokta olduğunu öne sürer. Kadınlık ve erkekliğin birkaç özelliğine yani farklılaşmamış bir toplumsal cinsiyet rolü yönelimine sahip olmak, bu nedenle daha az arzu edilir ve diğer üç tür toplumsal cinsiyet rolü yönelimine kıyasla daha az etkili işlevsellikle ilişkilendirilir. Bem (1974); her iki cinsiyet rolü yöneliminin benimsenmesinin, psikolojik işlevsellik üzerindeki etkisine ilişkin olarak kişinin cinsiyetini geçersiz kılabileceğini savunmaktadır. Bununla ilgili olarak bugüne kadar sadece sınırlı sayıda araştırma, cinsiyet rolü yönelimi ile sahtekârlık fenomeni arasındaki ilişkiyi ele almıştır. Kadınsı ve farklılaşmamış cinsiyet rolü yönelimine sahip öğrencilerin, erkeksi veya androjen cinsiyet rolü yönelimine sahip olanlardan daha yüksek sahtekârlık fenomeni seviyeleri ve daha düşük refah seviyeleri bildirdiklerini ortaya koymuşlardır. (Bem, 1974 aktaran Patzak, Kollmayer Schober, 2017)

Ayrıca toplumsal düzeyde yapılan araştırmalar, bir bireyin sosyal hiyerarşideki konumunun sahtekârlık fenomeni üzerinde önemli rol oynayabileceğini gösterir. Daha düşük bir toplumsal yapıya eşlik eden belirli zorluklar ve stres faktörleri; kişinin nasıl davrandığı da dâhil olmak üzere duygularını şekillendirmede kişiyi bir sahtekâr gibi hissettirebilir (Cokley ve diğerleri, 2013; McClain ve diğerleri, 2016; Chrousos ve diğerleri, 2020; Chrousos ve Mentis, 2020).

4. SAHTEKÂRLIK FENOMENİ İLE İLGİLİ ÖNEMLİ ÇALIŞMALAR

Clanes ve Imes'in çalışmaları sonrasında, 1980'lerde Edwards, Zeichner, Lawler ve Kowalski (1987); sahtekârlık olgusunu başarılı kişilerin başarıları hakkındaki uygunsuz, alışılmadık duyguları olarak tanımlamıştır. (Edwards, Zeichner, Lawler & Kowalski, 1987).

Daha sonraki çalışmalar; 1990'ların başında klinik hemşireleri üzerinde yapılmış ve hemşirelerin, uzman olmanın baskılarını üzerlerinde hissettikleri, öz güven kaybı yaşadıkları ve cahil olarak keşfedilme korkusu yaşadıkları ortaya çıkmıştır. (Arena & Page ,1992) İnandıkları bu duygular hemşirelerin kendinden şüphe, depresyon ve utanç duygularını tetiklemiş ve zor duruma düştükleri gözlemlenmiştir.

Henning'nin 1998 yılında yapmış olduğu çalışmada ise sağlık personelinin entelektüel sahtekâr olarak risk grubunda olduğu belirtilmiştir. Henning'in çalışması bu konuya farkındalığı artırmış olup bu durum, sorunu giderme konusunda da optimal performans değerleri ve iyi oluşluk olguları ile açıklanmıştır. (Henning, 1998)

2001 yılında, Sonnak ve Towell sahtekârlık olgusu ve ebeveynlik tarzı arasındaki ilişkiyi incelemiş ve çalışmalarında ebeveyn tarzı ile sahtekârlık fenomeni arasındaki ilişki tespit etmişlerdir. (Sonnak & Towell, 2001)

Aynı yıl Ross, Stewart, Mugge ve Gomez-Morales Fultz (2001); sahtekârlık duyguları olan kişilerin, yetersizlik ve kırılabilirlik duygularının uzun süreli olması nedeniyle kendini sabote etme eylemleri geliştirebileceğini yaptıkları çalışmada belirtmişlerdir.

Çalışmalardan sahtekârlık fenomeniyle ilgili elde edilen bir dizi fiziksel ve davranışsal sonuç; kapasitelerine inanmama veya öz güven (Haney ve diğerleri, 2018; Rohrmann ve diğerleri, 2016; Sonnak ve Towell, 2001), kaygı (Clance ve Imes, 1978; Rohrmann ve diğerleri, 2016), depresyon (Sonnak ve Towell, 2001), erteleme (Rohrmann ve diğerleri, 2016; Seritan & Mehta, 2015), düşük bir profil sergilemek, olası bir başarısızlıkla karşı karşıya kalmamak için ek görevler ve kaçınılması gereken daha yüksek pozisyonlardan kaçınmak (Haney vd., 2018; Rohrmann ve diğerleri, 2016; Seritan ve Mehta, 2015), tükenmişlik (Leach, Nygaard, Chipman, Brunsvold ve Marek, 2018) ve kendini sabote etmek olarak (Ross, Stewart, Mugge ve Gomez-Morales Fultz, 2001) detaylandırılabilir. (Gomez-Morales, 2021)

Sahtekâr fenomeni üzerine son zamanlarda yapılan bazı çalışmalar, erkeklerin de kadınlar kadar olmasa da sahtekârlık duygusundan muzdarip olduğunu göstermektedir. (Rohrmann, Bechtoldt ve Leonhardt, 2016)

5. SONUÇ

Sahtekârlık sendromunu ele alırken araştırmacıların çevresel faktörleri göz önünde bulundurmaları gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca bireyin sahtekârlık duygularını şekillendirebilecek toplumsal, kurumsal ve kişiler arası düzeydeki bağlamsal değişkenler incelenmelidir. Bu bağlamsal değişkenlerden bir de spordur. Spor bedenini eylem ve performansının fiziksel güç üzerinden değerlendirildiği alanların başında gelir. Ayrıca spor; bedensel kapasite ile erkek ve kadın arasındaki biyolojik farka işaret etmek ve bu fark üzerinden cinsiyetler arasında hiyerarşik sınırlar çizmek, iktidar ilişkileri inşa etmek ve meşrulaştırmak açısından imkânlar sunar. Bu yönüyle rekabete dayalı ve güç-iktidar ilişkisi iç içe bir alan olarak spor, erkeklik ve kadınlık ile ilgili güçlü mesajlar taşımaktadır. (Theberge, 1993, aktaran Köse, 2015) Sporun fiziksel güç, dayanıklılık, sertlik ve şiddet ile ilişkilendirilmesi; erkek bedeni ile özdeşleştirilmesini ve bir erkek etkinliği olarak görülmesini kolaylaştırmaktadır. (Weinberg ve Gould 1995 aktaran Köse,2015)

Erkek ve kadın sporcuların, belirli bir kalıba oturtulan, geleneksel rolleri tehdit etmeyen spor branşlarında yer almaları yaygındır. Bir kadının futbol oynaması, karate yapması veya vücut geliştirme sporu yapması "normal" sayılmaz. Çünkü bunlar geleneksel olarak "erkek" sporlarıdır. Kadınlar açısından yapılacak spor dalının seçiminde bile toplumsal cinsiyet dayatmalarının çoğu zaman devreye girdiği göz önünde alındığında başarı ölçütlerinin bile toplumsal cinsiyet yaklaşımlarının gölgesinden kurtulamadığı gerçeği ile karşılaşmak da kaçınılmaz olmaktadır. (Kazaz, Hansu, 2020) Geleneksel cinsiyet rolüyle uyuşmayan spor branşlarına katılan kadınlar uzun vadede fayda ve başarı sağlayabilirler ancak genelde önemli kişisel bedeller ödeyerek büyük özverilerde bulunurlar. Cinsiyet rollerindeki ve beklentilerdeki zıtlıklardan dolayı alışılmışın dışında bir sporda üstünlük sağlayan ve bunu sürdüren kadınlar; toplumda yaşam tarzları, davranış örüntüleri ve fiziksel yapılarından dolayı önyargılara maruz kalırlar. (Hall,1988 aktaran Bilgili, 2012) İşte bu ortamda sahtekârlık fenomeninin özellikle kadın sporcular üzerinde ne derece etkili olduğunun araştırılması spor literatürü açısından önemli katkı sağlayacaktır. Spor ortamındaki ve toplumdaki cinsiyete dayalı sosyal ilişkileri anlayabilmek için spor da toplumsal cinsiyete dayalı bir kültürel pratik olarak incelenmelidir. (Noyan, 2006.) Kültür, toplumun bir parçası olarak değerlendirmelerde yer almalı ve kültürün toplumsal kalıplara etkisi unutulmamalıdır.

Sahtekârlık fenomeni çok yönlü bir yapboz gibidir. Bireylerin kişilik özellikleri, çalışmaların kapsamı dışında tutulmamalıdır. Bireysel düzeydeki birçok müdahale, öz farkındalığın ve sahtekârlık fenomenine ilişkin içgörünün geliştirilmesini bilişsel-davranışsal boyutta ele almaktadır (Bourne, De Cock, Wynats, 2017) (Seritan, Mehta, 2016) Bireylerin, sahtekârlık duygusunun getirileriyle nasıl başa çıkacağı konusunda yapılan çalışmalar; bu olgunun köklerinin bulunmasını sağlayacak olup bununla beraber kalıcı klişelerle yani toplumsal kalıplara mücadele etmenin ana hatlarını da ortaya çıkaracaktır. (Sandberg, 2013; Dickerson, 2019; Zanchetta ve diğerleri, 2020)

Sahtekârlık fenomeninin, çok boyutlu olarak araştırılması açısından sporun çok verimli bir alan olduğu gözlenmektedir. Gerek sporun yapısal olarak getirdiği cinsiyet ayrımı gerekse sporcuların kişisel özellikleri, sahtekârlık fenomeninin tecrübe edilmesi için uygun şartlar oluşturabilir. Kadın sporcular gibi erkek sporcular da toplumsal cinsiyet eşitsizliği yaşamaksızın başarı baskısı altında bu fenomeni tecrübe edebilir. İşte bu yüzden sporda sahtekârlık fenomeni, çok yönlü araştırmaların yapılacağı, her bir bağlamın birbirini tamamlayacağı bir alan olması beklenmektedir.

KAYNAKÇA

- Anderson-Zorn, A. (2021). "Do I Belong? Impostor Syndrome in Times of Crisis", *Music Reference Services Quarterly*, 1-11.
- Arena, D. M. & Page, N. E. (1992). "The imposter phenomenon in the clinical nurse specialist role", *Journal of Nursing Science*, 24(2), 121-125.
- Bem, S. L. (1974). "The measurement of psychological androgyny", *J. Consult. Clin. Psychol.* 42, 155–162.
- Bernard, N. S.; Dollinger, S. J. & Ramaniah, N. V. (2002). "Applying the big five personality factors to the impostor phenomenon", *J. Pers. Assess.* 78, 321–333.
- Bian, L.; Leslie, S.-J. & Cimpian, A. (2017). "Gender stereotypes about intellectual ability emerge early and influence children's interests", *Science* 355, 389–391.
- Bilgili, G. (2012). "Elit bayan sporcular ile spor yapmayan bayan öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri açısından karşılaştırılması (Türkiye'deki Üniversiteler üzerine bir araştırma)", *Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Erzurum.*
- Bourne T, De Cock B. & Wynants L. (2017) . "Doctors' perception of support and the processes involved in complaints investigations and how these relate to welfare and defensive practice: a cross-sectional survey of the UK physicians", *Volume 7, Issue 11*, 1-11.
- Bravata, D.M.; Watts S.A. & Keefer, A.L. (2020). "Prevalence, predictors, and treatment of impostor syndrome: a systematic review", *J Gen Intern Med* 52–75.
- Bussotti, C. (1990). *The impostor phenomenon: Family roles and environment.* (Doctoral dissertation, Georgia State University). *Dissertation Abstracts International*, 51, 4041B-4042B.
- Cader, A.; Gupta, A.; Han J.; Nasrien E. ; Lundberg G.; Ambreen M. & Singh, T. (2021). "How Feeling Like an Imposter Can Impede Your Success Voices In Cardiology", *JACC Case Reports* 3(2):347-349.
- Chae, J.-H.; Piedmont, R. L.; Estadt, B. K. & Wicks, R. J. (1995). "Personological evaluation of Clance's Impostor Phenomenon Scale in a Korean sample", *Journal of Personality Assessment*, 65(3), 468–485.
- Chapman, A. (2017). "Using the assessment process to overcome Impostor Syndrome in mature students", *Journal of Further and Higher Education*, 41(2), 112-119.
- Chrisman, S. M.; Pieper, W. A.; Clance, P. R.; Holland, C. L. & Glickauf-Hughes, C. (1995). "Validation of the clance impostor phenomenon scale", *J. Pers. Assess.* 65, 456–467.
- Chrousos, G. P. & Mentis, A. A. (2020). "Impostor syndrome threatens diversity", *Nature* 367, 749–750.
- Chrousos, G. P.; Mentis, A. A. & Dardiotis, E. (2020). "Focusing on the neuro-psycho-biological and evolutionary underpinnings of the impostor syndrome", *Front. Psychol.* 11:1553.
- Clance, P. R. (1985). *The Impostor Phenomenon: Overcoming the fear that haunts your success.* Peachtree Publishers, Georgia.
- Clance, P. R. & Imes, S. A. (1978). "The impostor phenomenon in high achieving women: Dynamics and therapeutic intervention", *Psychotherapy: Theory, Research & Practice*, 15, 241–247.

- Clance, P.R. & O'Toole, M.A. (1987). "The impostor phenomenon: an internal barrier to empowerment and achievement", *Women and Therapy*, Vol. 6 No. 3, 51-64.
- Cohen, T. R.; Wolf, S. T.; Panter, A. T. & Insko, C. A. (2011). "Introducing the GASP scale: A new measure of guilt and shame proneness", *Journal of Personality and Social Psychology*, 100, 947-966.
- Cokley, K.; Awad, G.; Smith, L.; Jackson, S.; Awosogba, O. & Hurst, A. (2015). "The roles of gender stigma consciousness, impostor phenomenon and academic self- concept in the academic outcomes of women and men", *Sex Roles* 73, 414-426.
- Cokley, K.; Smith, L.; Bernard, D.; Hurst, A.; Jackson, S. & Stone, S. (2017). "Impostor feelings as a moderator and mediator of the relationship between perceived discrimination and mental health among racial/ethnic minority college students", *J. Couns. Psychol.* 64, 141-154.
- Cokley, K.; McClain, S.; Enciso, A. & Martinez, M. (2013). "An examination of the impact of minority status stress and impostor feelings on the mental health of diverse ethnic minority college students", *J. Multicult. Counse. Devel.* 41, 82-95.
- Coryell, J. E.; Wagner, S.; Clark, M. C. & Stuessy, C. (2013). "Becoming real: Adult student impressions of developing an educational researcher identity", *Journal of Further and Higher Education*, 37(3), 367-383.
- Cowman, S. E. & Ferrari, J. R. (2002). "Am I for real?" Predicting impostor tendencies from self-handicapping and affective components", *Soc. Behav. Pers.* 30, 119-126.
- Dickerson, D. (2019). "How I Overcame Impostor Syndrome After Leaving Academia", *Nature* 574, 588-588.
- Dinnel, D. L.; Hopkins, J. & Thompson, T. (2002). "The role of family environment variables in the development of failure-avoidant behaviours", *Self-Concept Enhancement and Learning Facilitation (SELF) Research Centre International Conference*, Sydney, Australia.
- Dweck, C.S. (1986), "Motivational processes affecting learning", *American Psychologist*, Vol. 41 No. 10, 1040-1048.
- Eagly, A. H. & Karau, S. J. (2002). "Role congruity theory of prejudice toward female leaders", *Psychol. Rev.* 109, 573-598.
- Eagly, A. H.; Wood, W. & Diekmann, A. B. (2000). "Social role theory of sex differences and similarities: a current appraisal," in *The Developmental Social Psychology of Gender* 123-174.
- Edwards, P. W.; Zeichner, A.; Lawler, N. & Kowalski, R. (1987). "A validation study of the Harvey Impostor Phenomenon Scale", *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 24(2), 256-259.
- Ellemers, N. (2018). "Gender stereotypes", *Annu. Rev. Psychol.* 69, 275-298.
- Ferrari, J. R. (2005). "Impostor tendencies and academic dishonesty: Do they cheat their way to success? ", *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 33(1), 11-18.
- Freeman, j. & Peisah C. (2021). "Impostor syndrome in doctors beyond training: a narrative review The Royal Australian and New Zealand College of Psychiatrists" *J Gen Intern Med.*, 35(4): 1252-1275.
- Furnham A.; Reeves, E. & Budhani S. (2002). "Parents think their sons are brighter than their daughters: sex differences in parental self-estimations and estimations of their children; multiple intelligences" *Genet Psychol.* 163(1):24-39.
- Gardner, R. G., Bednar, J. S., Stewart, B. W., Oldroyd, J. B. & Moore, J. (2019). "I must have slipped through the cracks somehow" An examination of coping with perceived impostorism and the role of social support", *Journal of Vocational Behavior*, Vol. 115, 1-15.
- Gardner, S. & Holley, K. (2011). "Those invisible barriers are real: The progression of first-generation students through doctoral education", *Equity & Excellence in Education*, 44(1), 77-92.
- Gómez-Morales, A. (2021). "Impostor Phenomenon: A Concept Analysis", *Nursing Science Quarterly*, Vol. 34(3) 309-315.
- Gravois, J. (2007). "You're not fooling anyone", *The Chronicle of Higher Education*. <https://www.chronicle.com/article/youre-not-fooling-anyone/>

- Gray, K. (2019). ‘4 successful people share how they triumphed over imposter syndrome, the belief that you’ll be exposed as a “fraud”’, Business Insider. <https://www.businessinsider.fr/us/how-to-overcome-imposter-syndrome-2019-1>
- Grubb, W. L. & McDowell, W. C. (2012). ‘The imposter phenomenon’s impact on citizenship behavior and employee commitment: Flying under the radar’, *Journal of Business*, 1, 1–10.
- Hall, M. A. (1988) ‘The discourse of gender and sport: From femininity to feminism’, *J Sport Soc* 1988; 5, 330–340.
- Haney, T. S.; Birkholz, L. & Rutledge, C. (2018). A workshop for addressing the impact of the imposter syndrome on clinical nurse specialists. *Clinical Nurse Specialist*, 32(4), 189–194.
- Harvey, J.C. (1981). ‘The imposter phenomenon and achievement: a failure to internalize success’ Doctoral dissertation, Temple University.
- Haynes, M. C. & Heilman, M. E. (2013). ‘It had to be you (not me): women’s attributional rationalization of their contribution to successful joint work outcomes’, *Pers. Soc. Psychol. Bull.* 39, 956–969.
- Heilman, M. E. (2001). ‘Description and prescription: how gender stereotypes prevent women’s ascent up the organizational ladder’, *J. Soc. Issues* 57, 657–674.
- Heilman, M. E. (2012). ‘Gender stereotypes and workplace bias’, *Res. Organ. Behav.* 32, 113–135.
- Hellman, C. & Caselman T.D. (2004). ‘A Psychometric Evaluation of the Harvey Imposter Phenomenon Scale’, *Journal of Personality Assessment* 83, no. 2: 162
- Henning, K.; Ey, S. & Shaw, D. (1998). ‘Perfectionism, the impostor phenomenon and psychological adjustment in medical, dental, nursing and pharmacy students’, *Medical Education*, 32(5), 456–464.
- Hudson, S. & Gonz’alez-G’omez, H. (2021). ‘Can impostors thrive at work? The impostor phenomenon role in work and career outcomes’, *Journal of Vocational Behavior* 128.
- Hutchins, H. M. (2015). ‘Outing the imposter: a study exploring imposter phenomenon among higher education faculty’, *New Horiz. Adult Educ. Hum. Resour. Dev.* 27, 3–12.
- Hutchins, H. M.; Penney, L. M. & Sublett, L. W. (2018). ‘What imposters risk at work: Exploring imposter phenomenon, stress coping, and job outcomes’, *Human Resource Development Quarterly*, 29, 31–48.
- Karina K.L. Mak., Kleitman S. & Abbot, M., (2019) ‘Impostor Phenomenon Measurement Scales: A Systematic Review’, *Frontiers in Psychology: Quantitative Psychology and Measurement*, 10, 671.
- Kazaz, M. & Hansu, C. (2020). ‘Spor ve Toplumsal Cinsiyet’, (Ed. Tuğba Akdal), *Multidisipliner Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları, Literatürk Academia*. Konya.
- King, J. E. & Cooley, E. L. (1995). ‘Achievement orientation and the impostor phenomenon among college students’, *Contemporary Educational Psychology*, 20(3), 304–312.
- King, J. E. & Clarke, C.A. (2014). ‘It’s a Bittersweet Symphony, this Life: Fragile Academic Selves and Insecure Identities at Work’, *Organization Studies*, Vol. 35(3) 335–357.
- Kite, M. E.; Deaux, K. & Haines, E. L. (2008). *Gender stereotypes in Psychology of Women: A Handbook of Issues and Theories*, eds F. L. Denmark & M. A. Paludi, New York: Greenwood Press, 205–236.
- Köse, A. (2015). ‘Egemen Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Söylemsel İnşasında Spor Basını: Aslanlar, Kartallar ve Timsahlar Dünyasında Peri ve Melek Olmak’, (Edt. Şahinde Yavuz), *Toplumsal Cinsiyet ve Medya Temsilleri, Heyamola Yayınları*, İstanbul, ss.197–225.
- Kumar, S. & Jagacinski, C. M. (2006). ‘Imposters have goals too: the imposter phenomenon and its relationship to achievement goal theory’, *Pers. Individ. Differ.* 40, 147–157.
- Kumar, S.; Kailasapathy, P. & Mudiyansele, S. A. (2021), ‘It’s my luck: impostor fears, the context, gender and achievement-related traits’, *Personnel Review*. <https://doi.org/10.1108/PR-03-2021-0149>
- LaDonna, K.A.; Ginsburg, S. Watling, C. (2018). ‘Rising to the level of your incompetence: what physicians’ self-assessment of their performance reveals about the imposter syndrome in medicine’, *Acad Med*, 93:763–8.

- Leach, P. K.; Nygaard, R. M.; Chipman, J. G.; Brunsvold, M. E. & Marek, A. P. (2018). "Impostor phenomenon and burnout in general surgeons and general surgery residents", *Journal of Surgical Education*,76(1), 99-106.
- Leonhardt, M.; Myriam, N.B. & Rohrmann,S.(2017). "All Impostors Aren't Alike Differentiating the Impostor Phenomenon," *Frontiers in Psychology: Personality and Social Psychology*, 8.
- McClain, S.; Beasley, S. T.; Jones, B.; Awosogba, O.; Jackson, S. & Cokley, K. (2016). "An examination of the impact of racial and ethnic identity, impostor feelings, and minority status stress on the mental health of Black college students", *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 44(2), 101–117.
- McDowell, W. C.; Boyd, N. G. & Bowler, W. M. (2007). "Overreward and the impostor phenomenon", *Journal of Managerial Issues*, 19(1), 95–110.
- McGregor, L. N.; Gee, D. E., & Posey, K. E. (2008)." I feel like a fraud and it depresses me: The relation between the impostor phenomenon and depression", *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 36(1), 43-48.
- Mullangi, S. & Jagsi, R.(2019)." Imposter syndrome: treat the cause, not the symptom", *JAMA* 2019;322:403–4.
- Noyan ,İ.(2006). Elit Kadın Sporcular Ve Kadın Akademisyenler İle Spor Yapmayan Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rol Özelliklerinin Karşılaştırılması , Yüksek Lisans Tezi,Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı, Eskişehir.
- Özdemir, G. (2015). Başarılarımın sahibi ben değilim: Sosyal kimlik, sosyal baskınlık ve sistemi meşrulaştırma kuramları perspektifinden sahtekâr fenomeni, Yüksek Lisans Tezi Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Patzak, A. ; Kollmayer, M.& Schober, B.(2017)." Buffering Impostor Feelings with Kindness: The Mediating Role of Self-compassion between Gender-Role Orientation and the Impostor Phenomenon", *Front. Psychol.*
- Pervez, A.; Brady, L.; Mullane, K. ;. Lo, K. ; Bennett A.& Nelson, A. (2020)." An Empirical Investigation of Mental Illness Impostor", Syndrome, and Social Support in Management Doctoral Programs *Journal of Management Education* 2021, Vol. 45(1) 126– 158.
- Powell, G. N.; Butterfield, D. & Parent, J. D. (2002)." Gender and Managerial Stereotypes: Have the Times Changed?", *Journal of Management*, 28(2), 177-193.
- Rohrmann, S.; Bechtoldt, M. N. & Leonhardt, M. (2016). "Validation of the impostor phenomenon among managers",*Frontiers in Psychology*, 7, 821.
- Ross, S.; Stewart, J.; Mugge, M.& Fultz, B.(2001). "The impostor phenomenon, achievement dispositions, and the five factor mode", *Personality and Individual Differences*, 31 1347-1355.
- Sakulku, J. & Alexander, J. (2011). "The impostor phenomenon", *International Journal of Behavioral Sciences*, 6, 75–97.
- Sandberg, S. (2013). *Lean in: Women, Work, and the Will to Lead*. New York.
- Feenstra, S.; Begeny, C.T.; Ryan, M.R.; Rink, F.; Stoker J.& Jordan, J.(2020)." Contextualizing the Impostor "Syndrome" *Frontiers in Psychology* , Volume 11 ,Article 575024.
- Seritan, A. L. & Mehta, M. M. (2015)." Thorny Laurels: The impostor phenomenon in academic psychiatry", *Academic Psychiatry*, 40(3), 418-421.
- Simmons,D.(2016) ."Impostor Syndrome, a Reparative History," *Engaging Science, Technology, and Society 2* : 117.
- Sonnak, C. & Towell, T. (2001)." The impostor phenomenon in British university students: Relationships between self-esteem, mental health, parental rearing style and socioeconomic status",*Personality and Individual Differences*,31(6), 863-874.
- Sotiropoulos, M. (2021). "Impostor syndrome: a calling for a career in medical education?", *Postgraduate Medical Journal* 2021;97:264-265.
- Spence, J. T. & Helmreich, R. L. (1972)." The attitudes toward women scale: an objective instrument to measure attitudes toward the rights and roles of women in contemporary society", *Cat. Sel. Doc. Psychol.* 2, 66–67.

- The Spinoff. (2020). "Five successful New Zealand women on how they deal with imposter syndrome", Retrieved from <https://thespinoff.co.nz/society/22-10-2020/five-successful-new-zealand-women-on-how-they-deal-with-imposter-syndrome/>.
- Therberge, N.,(1993) ."The Construction of Gender in Sport: Women, Coaching, and the Naturalization of Difference Social Problems" Volume 40, Issue 3, 301–313.
- Thompson, T.;Davis, H. & Davidson, J. (1998). "Attributional and affective responses of impostors to academic success and failure outcomes", *Personality and Individual Differences*, 25(2), 381–396.
- Topping, M. E.& Kimmel, E. B. (1985)." The imposter phenomenon: feeling phony", *Acad. Psychol. Bull.* 7, 213–226.
- Vergauwe, J., Wille, B., Feys, M., De Fruyt, F. & Anseel, F. (2015). "Fear of being exposed: The trait-relatedness of the imposter phenomenon and its relevance in the work context", *Journal of Business and Psychology*, 30, 565–581.
- Villwock, J. A.; Sobin, L. B.; Koester, L. A. & Harris, T. M. (2016). "Impostor syndrome and burnout among American medical students: A pilot study", *International Journal of Medical Education*, 7, 364-369.
- Walker, L. & Avant, K. (2005). "Strategies for theory construction in nursing (4th ed.), Pearson/Prentice Hall.
- Want, J. & Kleitman, S. (2006)." Feeling "Phony": Adult achievement behaviour, parental rearing style and self-confidence", *Journal of Personality and Individual Differences*, 40(5), 961-971.
- Weinberg, R. S. & Gould, D. (1995). *Foundations of sport and exercise psychology* ,Human Kinetics Publishers.
- Weir, K. (2013). "Feel like a fraud?" *GradPsych*, 11(4), 24-27.
- Yao, D.(2021)."Depth and Persistence: What Researchers Need to Know About Impostor Syndrome Understanding impostor syndrome's complexity and its effect on research persistence", *Communications of the acm* .Vol, 64 No, 6,39-42.
- Zanchetta, M.; Junker, S.; Wolf, A.-M. & Traut-Mattausch, E. (2020)."Overcoming the fear that haunts your success–The effectiveness of interventions for reducing the impostor phenomenon", *Front. Psychol.* 11:405.